lem. Ecce ergo manifeſtum eſt q̄liter ſta/
tus homīs eſt ꝑuerſus:corrupt⁹: lapſus
et in cōtrariū mutatus. et tū̄ iſte lapſus:
iſta corruptio et iſta peruerſitas occulta
erat nobis et abſcondita.
Hic ꝓbat̃ ꝙ hō fact⁹ fuit cōpletus in
genere ſuo et in gradu ſuo: et habuit oīa
que hr̄e debuit iuxta ſuum gradū.

Titulus: ccxxxij.

Q Uoniaʒ aūt ex oīb ꝑmiſſis ⁊ ex
toto ꝓceſſu iam facto cōcludere
poſſumus veraciter duos eē ſta
tus hoīs cōtrarios inter ſe ⁊ oppoſitos.
vnus ſtat⁹ eſt in q̄ nūc eſt de facto qui eſt
corrupt⁹. alius ſtat⁹ eſt in q̄ debebat eſſe
q̄ nō eſt nec exiſtit de facto. iō q: videm⁹
ſtatū hoīs q̄ nūc eſt in facto. et aliū ſtatuʒ
ꝯtrariū q̄ debebat eſſe nō vidim⁹ in re. ſʒ
cognoſcim⁹ ꝙ debebat eſſe. ſeq̄tur ꝙ poſ
ſum⁹ dubitare: ſi ſtat⁹ in q̄ eſt nūc fuit ꝑ/
mus. vel ſi aliq̄n de facto fuit in ſtatu de
bito. ſicut ſi aliq̄s nunq̄ʒ bibiſſet niſi ace
tū et nunq̄ʒ vinū. poſſet dubitare ſi ſtat⁹
aceti fuiſſet ꝑm⁹: ita ꝙ nunq̄ʒ fuit in alio
ſtatu. Et q: iā ꝓbatū eſt ſupi⁹ ꝙ hō fact⁹
eſt: ⁊ ꝙ nō fecit ſeipm̄. iō ſi nos ꝓbam⁹ ꝙ
de⁹ nō fecit hoīem talē in tali ſtatu ī quo
nunc eſt: et tū̄ fecit hoīem: neceſſe eſt dice
re ꝙ de⁹ fecit hoīem ꝑmo in ſtatu debito
et vero in q̄ recte debebat eſſe. et ꝙ ſtatus
debit⁹ fuit ꝑm⁹: et nō iſte in q̄ eſt mō. Et
iō oportet ꝑmo ꝓbare ꝙ de⁹ nō fecit ho/
De⁹ fecͤ hoīeʒ in ſtatu re/cto. Ti. clx/xviij mīnē in ſtatu in q̄ nūc eſt. ⁊ h̄ oñdit̃ mul/
tis modis: Prim⁹ ex ꝑte honoris dei. q̄/
niā dictū eſt ſupi⁹ ꝙ ꝑ honorē dei ꝑt red/
di rō de oīb q̄ opat̃ de⁹ extra ſe. deus enī
opat̃ oīa q̄ fecit extra ſe ad honorē ſue po
teſtatis: ſue ſapīe et bonitatis. ḡ fecit ho/
minē ad honorē ſue ptātis: ſue ſapīe ⁊ bo
nitatis: ⁊ nō ꝯtra honorē. Sed ſi de⁹ fe/
ciſſet hoīem in tali ſtatu in q̄ nūc eſt feciſ/
ſet ipm̄ ꝯtra honorē ſue ptātis: ſue ſapīe
⁊ bonitat̃. q̄m̄ feciſſet hoīem corruptū: ꝑ
ditū: turpē: inordinatū: deuiatū: beſtialē
iniuſtū: et ſic de alijs ꝯditiōib peſſimis ī
q̄b modo exiſtit. q̄ omīa derogāt et repu/
gnant honori dei. ḡ de⁹ nō fecit ꝑmo ho
minē talē. Ergo neceſſario ē dicere ꝙ fe/
cit hoīem talē ⁊ in tali ſtatu in q̄ debebat
eſſe: vt eſſet honor ſue ptātis: ſue ſapiētie
⁊ bonitatis. Itē iſte ſtat⁹ in q̄ eſt hō mo/
do eſt totaliter ꝯtrari⁹ et oppoſit⁹ deo vt Ti. ccx/
ꝓbatū eſt. q: hō eſt inimic⁹ dei et ꝯtrariat̃ xviij. ⁊c.
deo: ⁊ ē ꝯtra ſuū honorē: facit enī ei iniu/
riā: et tollit deo qđ ei debet: et dat cui nō
debet. ſed de⁹ nō fecit hoīem vt eſſet ini/
micus ſuus: nec ꝯtrariaret̃ ei: nec reſiſte/
ret ei: nec dedit hoī aliq̄d qđ eſſet inimic⁹
ſuus: nec dedit ei aliq̄d qđ eſſet cōtra ſe:
ſed ꝓ ſe. ſed tū̄ hō habet amorē ꝯtrarium
deo et timorē et honorē vt ꝓbatū eſt. ḡ ſe/ Ti. clx/
quit̃ ꝙ de⁹ nō fecit hoīem talē et ſic incli/ xix.
natū ꝯtra ſe ⁊ ꝯtra deū. ſed cū ſit verū ꝙ
hō ſit fact⁹ a deo. ḡ ſequit̃ ꝙ de⁹ fecit ho/
minē in ſtatu ꝯtrario q̄ʒ nunc ſit. ḡ deus fe
cit hoīem talē q̄ nihil haberet in ſeipo cō
tra deū: neq̄ʒ aliquā inclinationē. ¶ Pre/
terea iam concluſum eſt in capitulo đ ho Ti. clx/
nore ꝙ omnia que deus facit: facit ꝓpter xxi.
ſuum honorem et ꝓpter vtilitatem crea/
ture rōnalis. ergo deus nō fecit homineʒ
ad malū homīs: ad damnū homīs: et in/
cōmodū homīs: ſed magis ad bonū: cō/
modum et vtilitatē ipius homīs. ſed ho/
mo in iſto ſtatu in quo nūc eſt habʒ in ſe
radicem omniū malorum. ſcʒ amorē ſui/
ipſius ꝑuatum: ꝓpriam voluntatē ⁊ pro/
prium honorem: que ſunt radices et fun/
damenta omniū maloꝝ: omniū vitioꝝ et
errorū: vt iam ſupius ꝓbatū eſt. ⁊ ꝑ iſtas Ti. cxli.
radices viuentes in hoīe: homo cōtinue
multiplicat mala ſua ꝑ totam vitā ſuam.
et hoc facit voluntarie. et ꝑ conſequēs eſt
punibilis et iudicabilis de omīb vt iam
ꝓbatum eſt. Et quia opera hominis pu/ Tit. clxi
nibilia et iudicabilia ſunt vel premiabilia
eo quia ſunt facta voluntarie. et cum ho/
mo ſemꝑ operetur opera mala et contra
deum: operatur ſemper opera punibilia.
et operatur homo cōtinue contra ſeipſuʒ
ad ſuum damnū et ad ſuā punitioneʒ: ad
ſuam cōfuſionem ⁊ opprobrium. et ſemꝑ
facit illa ꝑ que acquirit eternam penam ⁊
eternam triſticiā. quia habet animaʒ im/
mortalem. que poteſt pati eternam triſti/ Ti. clxi
ciam vt ꝓbatum eſt. ⁊ ſic continue homo
viuit contra ſeipm̄. et dum viuit: acquirit
illa per que eternaliter crucietur: ⁊ hoc fa
cit voluntarie ſine coactione: ⁊ tamē nul/
la alia creatura facit contra ſeipſam: niſi

ſolus hō. Igit̄ ꝯcludit̄ ꝙ deꝰ nō fecit ho
minē talē: nec in tali ſtatu. nec in eo poſu/
it radices tales peſſimas. ſed tū̄ deꝰ fecit
hoīem. ꝗ ſequit̄ ꝙ fecit ipm̄ in ſtatu alio ꝛ
ꝯtrario. et ꝙ poſuit in eo radices oīm bo
noꝝ. ſ. amorē dei: timorē ꝛ honorē: ꝛ non
amorē ꝓuatū. ꝛ fecit hoīeꝫ vt poſſit volū
tarie opari opera bona remunerabilia. ꝛ
poſuit in ipo oīa illa ꝑ q̄ poſſet acquirere
eternū gaudiū et nō triſticiā. Ergo ſequi
tur ꝙ hō fuit aliqn̄ in tali ſtatu debito: cō
trario ſtatui in q̄ nunc eſt: et nō pōt aliter
eſſe. ¶ Itē deus nō fecit hoīem ꝯtra ordi/
nē creaturaꝝ vniuerſi. imo magis ſm̄ or
dinē creaturaꝝ vniuerſi: cū hō ſit ps vni/
uerſi: et ꝑncipalis pars: et ſit in ordie cre
Hō la/ aturaꝝ. ſed homo modo in iſto gradu in
pſus ē ꝯ q̄ nunc eſt: eſt ꝯtra totū ordinē creatura/
ordineꝫ rū et vniuerſi: et deuiatꝰ a toto ordine. qꝛ
vniuerſi oīes alie creature faciūt qđ debēt iuxta
ſuā naturā: et nulla facit aliq̄d contra ſe/
ipam et ꝯtra ſuā ꝓpriā naturā. ſed homo
facit qđ nō debet: et nullo mō facit qđ de
bet iuxta ſuā naturā et gradū ſuū. imo fa
cit continue cōtra ſeipm̄ ꝛ cōtra naturaꝫ
hoīs. Unde oīes creature clamant ꝛ di
cunt. qualis debet eſſe hō iuxta naturam
hoīs et gradū hoīs in ordine creaturaꝝ.
clamant ꝛ dicūt quid debet facere hō. q̄d
ꝑtinet ad ipm̄ hoīeꝫ. vnde dicūt ꝛ clamāt
ꝙ hō debet eſſe talis iuxta ordineꝫ et gra
dū ſuū in vniuerſo: ꝙ debet cognoſcere ſe
ipſum et oīes creaturas et ſuū creatorē.
ꝛ cognoſcere oīa beneficia ſui creatoris.
et debet eſſe gratus et regratiari cōtinue
ſuo creatori. tam ꝓ ſeipo q̄ꝫ ꝓ oīibꝰ crea
turis. debet continue amare creatorē ſu/
um: timere ꝛ honorare: et ei ſuire ſoli. vt
iam ꝓbatū eſt. talem hoīeꝫ requirūt oīs
Ti. xc/ creature ꝛ totuꝫ vniuerſum q̄ talia faciat
Sed tamē hō eſt totus contrariuꝫ/ et fa/
cit oppoſitū. quia non cognoſcit ſeipſuꝫ
nec creatorē ſuū: nec ſua beneficia. ꝛ eſt in
gratus deo de oīibus ſibi collatis. non
amat deū: ſed ſeipm̄. nō timet deū nec ho
norat: ſed iniuriat et offendit. non ſeruit
creatori ſuo ſed creaturis. ¶ Itē creature
requirunt hominē ꝙ ſit amicus dei. quia
creature dei ſunt: et ſeruiunt homini pro/
pter deū. ſed tamen hō eſt inimicus dei ꝛ
cōtrarius deo. ergo hō in iſto ſtatu eſt cō/ Hō la/
tra totū vniuerſum: ꝛ ꝯtra totū ordinem pſꝰ ē fre/
creaturarū: ꝛ deſtruens armoniā vniuer/ neticus
ſi. Itē creature ꝛ ordo vniuerſi requirunt
hoīem rationalē ꝛ nō beſtialē: ſapientem
ꝛ non ſtultū: nec freneticū hoīem: ordina
tū intra ſeipm̄: ꝛ nō inordiatū hoīem in q̄
aīa dominetur ſm̄ rationem et regat: et
corpus famulet̄ ꝛ regatur. quia creature
ſeruiunt corpori ꝓpter aīam. Sed tamē
totū oppoſitū eſt. quia hō in iſto ſtatu eſt Hō la/
beſtialis: ſtultus: freneticus: inordinatꝰ pſus eſt
intra ſeipm̄: ꝛ in ipo corpus dominat̄. et beſtial.
aīa que eſt naturaliter dn̄a: famulatur ꝛ
ſeruit corpori. Ecce quanta inordinatio:
quanta iniuſticia eſt intus ꝛ intra hoīeꝫ.
cū tamē aīa ſit imortalis: incorruptibi/
lis ꝛ ſpūalis de natura ſua portans ima/
ginem dei. ꝛ corpus ſit mortale: corrupti
bile et terrenū et corpale. Ergo ſm̄ rectū
ordinem et ordinationē ꝛ verā iuſticiam.
poſtq̄ꝫ corpus eſt vnitū ſcꝫ cū tali aīa ita
digna: deberet ei obedire obtemperare:
et nullo modo dn̄ari nec impedire. et aīa
deberet imꝑare: mandare ꝛ regere: et nul
lo mō ſubiugari: et tamen totum eſt ꝑ op
poſitū: et totū eſt ꝑuerſum. ita ꝙ intus in
hoīe corpus habet ꝓprias inclinatiōes ꝛ
inhoneſtiſſimas ꝯtra ratione: irrationa/
biliſſimas: turpiſſimas et abominabiliſſi
mas. ꝛ aīa dū deberet caſtigare corpꝰ ſu/
um cū ſit naturaliter dn̄a et regina. ipa ſe
quit̄ inclinatiōes ſui corpis turpiſſimas
et viuit ſm̄ eas. et ſic totaliter corpꝰ tra/
hit aīam ad ſe et ad ſuā vitā: et dn̄at̄ et ca
ptiuat eam totaliter. Ecce q̄ntū vituperi
um eſt intra hoīem. qꝛ res mortal̄ corru/
ptibilis et beſtialis. et corporalis dn̄at̄ et
regit. et res imortalis: incorruptibilis et
ſpiritualis ſeruit: et regit̄ et famulatur et
ſubiugat̄. dn̄s obedit ſeruo nequiſſimo:
ſuꝑior inferiori: et rex ſubdito. Quare ſe/
quitur ꝙ intra hoīem eſt tanta inordina/
tio. q̄ nō pōt cogitari maior in hoīe. Sꝫ
tū̄ oēs alie creature ſunt ordinate intra ſe
et qꝛ ſunt ꝓpter hoīem. ſeq̄tur ꝙ req̄rūt
hoīem ordinatū intra ſe: et nō talē hoīem
ſicut eſt. Quare ꝯcluditur: ꝙ hō in ſtatu
iſto eſt ꝯtra totū ordinē vniuerſi ꝛ creatu
re. imo eſt turpitudo vniuerſi ꝛ totius or/

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

dinis. Ergo cū deꝰ nihil faciat ꝯtra ordi
nē vniuerſi et creaturaꝝ. ſequit̃ ꝙ nō fecit
hoīem talē nec in tali ſtatu in q̄ eſt modo.
ſed cū deꝰ fecerit hoīem. ſequit̃ ꝙ fecerit
eū in alio ſtatu. ſicut req̄rit totꝰ ordo crea
turaꝝ et vniuerſi. Ergo ꝯcludit̃ ꝙ aliq̄n
fuit homo in ſtatu ꝯuenienti ſm ordineꝫ
creaturaꝝ. et h̄ oſtendit ordo creaturarū
qui ſemꝑ manet. Vn̄ cū alie creature que
ſunt īferiores et mīores homīe: ſint com/
plete quelibet ī genere ſuo et ī gradu ſuo.
Nō fu/it factuſ cōplete i ſuo genere. ſequit̃ ꝙ homo factꝰ fuit cōpletus ī gene
rere ſuo et ī ſuo gradu. ⁊ habuit oīa q̄ ha/
bere debuit iuxta graduꝫ ſuū. aliter deus
magis amaſſet res inferiores ⁊ mīores q̄̄
maiores: et tamē ſunt ꝓpter hoīeꝫ. Cum
ergo deus fecit creaturas bonas propter
hoīem. ḡ magis debuit fieri homo bonꝰ.
Item ꝑ experientiā videmus ꝙ impoſſi/
le eſt: ꝙ illud qd̄ modo eſt acetū ꝑmo fue/
rit acetum. īmo primo fuit vinū bonum.
ita impoſſibile eſt: ꝙ natura homīs ꝑmo
fuerit corrupta. ita ꝙ ſtatuſ corruptus fu
erit ꝑmus. īmo de neceſſitate ꝑus fuit bo
na ⁊ ꝑfecta. Sicut ergo acetū arguit vi/
num. ita iſte ſtatus in q̄ nūc eſt hō: arguit
de neceſſitate alium ſtatū in quo ꝑmo fu
it. Iteꝫ etiā nullus artifex facit ſuū opus
primo corruptum et malū ⁊ cōtra naturā
rei. īmo facit opus ſuum ſm ꝙ conuenit
operi. ḡ cum deus ſit ſummus artifex: fe/
cit hoīem ſm ꝙ cōuenit homini: ⁊ vt fieri
Tit. cc/xxix. debuit. Preterea iā ꝓbatū eſt: ꝙ deꝰ pa/
ter hominis magis q̄̄ pater carnalis ſit
pater. ſi ḡ bonus pater carnalis nihil da/
ret filio ſuo: quod eſſet cōtra filium ⁊ de/
strueret filiū. ergo minꝰ daret deus aliq̄d
homini qd̄ ſit cōtra hoīem. īmo magis ꝓ
bono homīs. Et ſic ꝓbatum eſt quod di
cebatur prius.

Qualis erat ſtatꝰ ꝑmus ipſiꝰ hoīs. et
quas ꝯditiōes debebat habere.

Titulus.ccxxxiii.

Quoniam autē ex ꝓmiſſis habitꝫ
habemus duos ſtatꝰ nature ipſi
us homīs. vnum corruptū in q̄
nūc eſt. alium ꝑfectū in q̄ fuit ꝑmo reali/
ter ⁊ de facto. ⁊ cū ſciētia de hoīe cōſiſtat ī
iſto duplici ſtatu. ſcꝫ vt ꝯditiōes cogno/
ſcamus vtriuſq̄ ſtatꝰ. iō oportet inueſti/
gare ꝯditiōes iſtoꝝ duoꝝ ſtatuū. et quid
vnicuiq̄ ꝯuenit. Et q2 iſti duo ſtatꝰ ſūt
ꝯtrarij iter ſe. iō oportet ꝙ habeāt ꝯtrari
as ꝯditiōes. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ex ꝯditiōib9 vnius
ſtatus poſſumꝰ arguere ⁊ ꝯcludere cōdi
tiones alteriꝰ. Et qm̄ ſtatus ꝑmꝰ in q̄ ꝑ/
mo erat homo mō nō apparet nec videt̃
realiter niſi inq̄ꝫtū ordo creaturaꝝ oſten/
dit nobis. et ſtatꝰ in q̄ mō eſt q̄ eſt ꝯtrariꝰ
illi: apparet realiter ⁊ videt̃. iō duo ſunt ꝑ
que poſſumꝰ ꝯditiōes ꝑmi ſtatꝰ cogno/
ſcere. ſcꝫ ordo creaturaꝝ queꝫ videmꝰ ad
oculū. et ſtatꝰ hoīs corruptꝰ q̄ nō appa/
ret. Vn̄ poſtq̄̄ creature oſtēdūt nobis ꝑ
mū ſtatū hoīs: ita etiā debent oſtēdere et
manifeſtare oēs ꝯditōes ⁊ ꝓprietates q̄s
debebat hr̄e hō ſm illū ſtatū. Vn̄ neceſ/
ſe eſt ꝙ ꝯditiōes ⁊ ꝓprietates ſequantur
quālibet naturā ſm ſuū ſtatuꝫ: ⁊ ſm ꝙ ei
ꝯueniūt. Et etiā poſtq̄̄ iſte ſtatꝰ in q̄ mō
eſt: eſt cōtrariꝰ ꝑmo ſtatui in q̄ ꝑmo erat.
ſequit̃ ꝙ ꝑ ꝯditiōes iſtiꝰ ſtatus corrupti
poſſumꝰ inueſtigare ꝯditiōes alteriꝰ: de/
inde ꝑ creaturas. Vn̄ poſtq̄̄ iſte ſtatꝰ in
quo nūc eſt: eſt malus. ſequit̃ ꝙ oēs ꝯditi
ones quas habet ſm iſtū ſtatū ſūt male.
et tot ꝯditiōes malas: q̄t habet hō in ſta/
tu iſto: tam ex parte aīe q̄̄ ex ꝑte corꝑis:
tam intꝰ q̄̄ extra. tot ꝯditiōes bonas cō
trarias iſtis habuit in primo ſtatu ſuo. tā
ex ꝑte aīe q̄̄ ex ꝑte corꝑis: tā intꝰ q̄̄ extra
⁊ hoc neceſſe eſt ita eſſe. Et ideo videamꝰ
⁊ numeremꝰ ꝯditiōes malas q̄s nunc h3 Cōditōnes hoīſ lapſi.
hō. q2 in ꝯtrarijs ꝯditiōib9 deus fecit ho
minē. Vn̄ malū eſt homī ꝙ ſit ignorās. ⁊
nō cognoſcit ſeiꝑm et ſuū factorē. malum
eſt hoī ꝙ habeat malū amorē: ꝓpriaꝫ vo/
luntatē: timorē malū: et q̄rat vanitatē: ⁊ q̄/
rat ꝓpriū honorē: et ſequat̃ ſua ꝓpria de/
ſideria: et ſuā ꝓpriā voluntatē. Malū eſt
homini ꝙ iraſcat̃ ꝯtra rōnē: ꝙ habeat cō
cupiſcentiā inordinatā ꝯtra rationem: ꝙ
plus appetat comedere et bibere q̄̄ ſit ne/
ceſſe. Et malū eſt homī ex ꝑte corꝑis in/
firmitas et mors: ſenectꝰ: dolor. malū eſt
homī ꝙ corpus dn̄et̃: et aīa famulet̃: et ꝙ
ſit rebellis corꝑi ⁊ aīe. Malū eſt homī ex
ꝑte corꝑis ꝙ patiat̃ famē ⁊ ſitim: calorē ⁊
frigus cōtra naturaꝫ ſui corporis. Et vt
omīa ꝯcludamꝰ: malū eſt homī oīs pena

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ꝛ miſeria. Ergo arguam⁹ ꝑ ꝯtrariū oēs
ꝯditiōes bonas ꝯtrarijs iſtis. qm̄ neceſſe
eſt ꝙ hō habuerit in p̄mo ſtatu ſuo bono
Cōditō oēs ꝯditiōes bonas ꝯtrarias iſtis. Igit̄
nes ho/ in p̄mo ſtatu hō nō erat ignorās. imo ſci/
mis i p̄/ ens ꝛ cognoſcēs ſeip̄m et ſuū creatorē: q̄n
mo ſta/ tū ei expediebat et oēs creaturas. Itē ha
tu. bebat amorē bonū ꝛ debitū. ſ. amorē dei
et nō amorē p̄uatū: nō habebat ꝓpriā ꝟo
luntatē ſed dei. nō habebat mala deſide/
ria: ſed habebat amorē dei bonū. ſed nul
lum malū timorē habebat: nec q̄rebat va
nitatē: nec ꝓpriū honorē. nulla cōcupiſcē
tia erat in eo inordinata: nec cōtra ratio/
nē. nō plus appetebat comedere nec bibe
re q̄ꝫ eſſet neceſſe. Item nulla infirmitas
erat in eo ex ꝑte corpis: nec ſenectus: nec
mors. imo ſꝑ iuuētus: nullus dolor: nul/
la triſticia. Item ꝑfecta obediētia corpis
ad aīam ſine aliq̄ rebellione. Itē non pa/
tiebat̄ nec famē: nec ſitim: nec calorē: nec
frigus: nec in eo (vt oīa ꝯcludamus) erat
aliqua pena neq̄ꝫ miſeria: nec aliq̄d qđ ha
bebat nomē mali: ſiue ex parte aīe: ſiue ex
parte corpis: ſiue interius: ſiue exterius.
Et exinde ꝯcludit̄: ꝙ iſte loc⁹ in quo nūc
Loc⁹ p̄ habitat homo: nō erat ꝯueniens nec debi
mi hois tus iuxta primū ſtatum. imo totaliter re/
pugnans. Nota ꝙ ſi hō nō peccaſſet: nū/
q̄ꝫ in loco in q̄ nunc ſtat habitaſſet. quia ī
iſto loco eſt diſtemperātia in caliditate et
frigiditate: in humiditate ꝛ ſiccitate. et ſic
neceſſario hō alterarec̄ in corpe: et patere
tur nūc calorē: nūc frig⁹: nūc ſiccitatem:
nūc humiditatē et ſeneſceret. q̄ oīa repu/
gnant p̄mo ſtatui: in quo nihil mali debe
bat eſſe in corpe nec in aīa. Ergo ꝯcludit̄
ꝙ ali⁹ erat loc⁹ in q̄ p̄mo habitabat in p̄/
mo ſtatu: q̄ totaliter erat ꝯueniens illi ſta
tui in quo nulla erat aſperitas: nulla alte
ratio corpis: nullū frigus ſenſibile. nec ca
lor ſenſibilis: nec aliq̄d ledens corp⁹: nec
impediens aīam: ſed om̄e temperamētū.
Due ha Sicut ergo ſunt duo ſtat⁹ hois ꝯtrarij.
bitatio/ ita neceſſario ſunt due habitatiōes hois
nes hoiſ corporales: et duo loca corporalia q̄ con
trariant̄ ad inuicē. et habent ꝯtrarias cō
ditiones. Sicut ſe habet ſtatus ad ſta/
tum. ita ſe habet loc⁹ ad locū: et habita/
tio ad habitationē. Et ideo iſte loc⁹ ſe ha
bet tanq̄ꝫ carcer reſpectu alteri⁹. Hoc au
tem pōt manifeſtari in exemplo de vino ꝛ Exēplū
aceto. qꝛ vinum q̄ꝫdiu manet in ſtatu vi/
ni: manet in bono vaſe. ſed qn̄ ē corruptū
mutat̄ in aliū locum. Ecce ergo qualiter
ꝑ ꝯditiōes ſtatus corrupti ꝛ lapſi in quo
nūc ē homo. arguim⁹ ꝯditiōes primi ſta
tus et ꝑfecti in q̄ primo erat homo: Cō/
parem⁹ ergo vnū ſtatum ad aliū: ꝛ habe/
bimus magnā noticiā de homie

Qualiter ꝓbantur cōditiones ꝛ ꝓprie
tates primi ſtatus hominis. ſcꝫ per ordi/
nem creaturarum: et per naturam ipſius
ſtatus et exigentiam.

Titulus. ccxxxiiij.

Poſtq̄ꝫ aūt ꝓbauim⁹ ꝯditiōes p̄/
mi ſtat⁹ hois: et h̄ ꝑ ꝯtrariuꝫ ſta Ti. p̄ce
tum. nunc ꝓbabim⁹ ꝯditiōes et denti
ꝓprietates quas debebat habere: ꝛ hoc ꝑ
ordinē creaturarū: et ꝑ naturā ipſi⁹ ſtat⁹
in ſe. Unde concluſum ē ꝙ deus fecit ho/
minem talē et in tali ſtatu. ſicut ordo crea Ti. p̄ce
turarum ꝛ vniuerſi requirit et petit. ꝛ per denti
ꝯſequens in ſtatu debito ꝯtrario ſtatui ī
quo modo eſt. Sed homo ſcꝫm ordinem
creaturaꝝ debet eſſe talis: ꝙ debet dō da
re p̄mo totū ſuū amorē: ꝛ ꝯtinue ꝛ inceſ/
ſanter ip̄m amare meliori modo quo po/
terit: debet ip̄m timere: honorare q̄ntum
poterit: ei obedire et totaliter credere: ꝛ ſi
bi ſoli ſeruire. et omīa iſta debet hō facere
ſcꝫm modū ꝓprie nature ſue q̄ eſt libertas.
et iō cū libertate voluntarie et ſponte ꝛ ſi
ne coactione. Et iō hō debet talis eſſe ſcꝫm
ordinē creaturaꝝ: ꝙ debet eſſe vnit⁹ ꝛ col
ligatus deo īmediate ꝑ totā voluntatē ſi/
cut opus ſuo factori. ſicut fili⁹ ſuo patri:
et creatura creatori ſuo. et beneficiat⁹ be/
neficiatori ſuo: ſicut ſeruus dn̄o ſuo. tāq̄ꝫ
ſubditus regi ſuo: et tanq̄ꝫ iudicabilis iu
dici ſuo: ꝛ ſicut ſponſa ſuo ſponſo. et ſicut
amicus amico ſuo cordialiſſimo. Talis
ergo erat hō in p̄mo ſtatu reſpectu dei. et
talis factus erat. qꝛ ſi aliter eſſet: nō eſſet
talis q̄lis eſſe deberet. qđ fieri non debet.
Igit̄ ſeq̄tur ꝙ nihil debuit eſſe in natura
hois: nec ex ꝑte aīe: nec ex ꝑte corpis: nec
intus nec extra qđ repugnaret iſti ſtatui.
qđ impediret hoīem ab oīb⁹ ſupradictis.
qđ inclinaret hoīem ꝯtra p̄dicta nihil qđ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

poſſet nócere homī nec ledere ꝯ ſuá volū
tatē ⁊ libertatē. Nihil ĝ mai dlicebat eē in
homīe. et ꝑ ꝯñs nulla pena neq̃ miſeria
nec in corꝑe nec in aīa: ſed oīa debebant
eſſe q̄ ꝯueniebāt ſuo ſtatui ad honorē dī.
⁊ ad ꝑfectionē ⁊ bonū hoīs. aliter feciſſet
deus ꝯtra honorē ſue ꝑtātis ſue ſapīe et
bonitatis. Itē tota dignitas ⁊ nobilitas
nature hoīs ꝯſiſtit in libero arbitrio. q2 ꝑ
Tit. xc/ iij. ⁊. ci. liberū arbitriū homo ē hō. ⁊ ē ſuꝑ oēs ali/
as creaturas. vñ iā ꝓbatū eſt: ꝙ liberū ar/
bitriū ſedet ſupra creaturas inferiores.
nec maior nobilitas potuit dari homī q̄
libertas naturalis. Nihil ĝ maius poteſt
eſſe in mūdo libero arbitrio. Si aūt libe/
rum arbitriū ſit corruptū: tūc nihil peius
nihil vilius: nihil turpius: nihil abomi/
nabilius. Si aūt ſit ꝑfectū et tale q̄le eſſe
debet: tunc nihil pōt creari meli⁹: nec di/
gnius. Ergo cū ꝓpria natura hoīs ſit ha
bere liberū arbitriū ⁊ volūtatē cū liberta/
De⁹ fecī hoiē cū libo ar/ bitrio ꝑfecto. te. ſequiť ꝙ de⁹ fecit hoīem cū libero arbi
trio ꝑfecto: ſano: ⁊ tali q̄le eſſe debebat. et
ꝑ ꝯñs dedit homī libertatē voluntatis. ⁊
dedit oīa q̄ ꝑtinent ad libertatē volunta/
tis. et nihil dedit qđ eſſet ꝯtra naturam li
bertatis et voluntatꝭ. q2 ſi dediſſet aliq̄d
ꝯtra naturā libertatꝭ. ĝ dediſſet libertatē
ꝯtra libertatē in malū hoīs ⁊ penam. q̄m
oīs pena iđ eſt pena. q2 ē ꝯtra libertatē vo
luntatis. et nihil ē penoſū hoī: niſi q2 eſt
ꝯtra voluntatē liberā. Ergo ſic de⁹ dādo
homī libertatē: nihil dedit ꝯtra libertatē
q2 dando aliq̄d ꝯtra libertatem: dediſſet
homī libertatē voluntatꝭ ꝯtra libertatē ⁊
in damnū hoīs ⁊ penā. ⁊ ſic feciſſet hoīē
ꝯtra hoīem. Ergo dedit oīa homī q̄ ꝑti/
nent ad libertatē voluntatꝭ. Ergo ꝯclu/
Hō ī ꝓ/ mo ſta/ tu nihil habuit ꝯ libe. ar. diť ꝙ hō in ꝑmo ſtatu nihil habuit ꝯtra
ſuā voluntatē liberā: nec in corꝑe: nec in
aīa: nec in ſe: nec extra. et ꝑ ꝯñs nullā pe
nam: nullā miſeriā: nullā violentiā ⁊ nul/
lam coactionē. Et ex iſto ꝯcluſo ⁊ ꝓbato
poſſumus ꝯcludere ⁊ ꝓbare oēs ꝯditio/
nes et ꝓprietates illi⁹ tā in corꝑe q̄ ī aīa.
¶ Vñ ſequitur ꝙ hō in illo ſtatu habebat
Habu/ it corp⁹ ſbiectū anie corpus totaliter ſubiectū aīe ſine rebelli/
one ⁊ ei ꝓportionabile. ita ꝙ in corꝑe nul
la eſſet libido: nec ꝯcupiſcentia inordina
ta: nec aliq̄s motus inordinatus: nec ali/
quid contra rōnem ⁊ voluntatem regula
tam. Item q2 anima hominis eſt immor
talis: vt ꝓbatum eſt ſuperius: ⁊ naturali/ Ti. xcij. Ti. ccx/ vij.
ter ſuum corpus amat: et vult eſſe cū cor/
pore. ergo vult ꝙ corpus ſuū viuat et nō
moriatur: nec ſeꝑatur ab ea: ſed ꝯſeruet
in eſſe. nec vult ꝙ corpus ſuū putrefiat ⁊
ꝯuertatur in vermes et in cinerē. Ergo ī
ꝑmo ſtatu homo habuit tale corpus qđ Habu/ it corp⁹ qđ nō mo reretur.
nō moreretur: neq̃ morte violēta: neq̃ mor
te naturali. ſcꝫ quā vocamus naturalem.
q2 mors ſemꝑ eſt contra naturā in huma
na natura. q2 aliter anima haberet corp⁹
contra ſuam voluntatē: et contra naturā
anime que eſt immortalis. ¶ Item mors
eſt vltimū terribilium: eſt odibiliſſima: ti/
mendiſſima ⁊ horrēdiſſima: et nullo mo
do amabilis: nec placibilis. quare ſequi/
tur ꝙ in iſto ſtatu mors nullo mō habuit
locum: ſed ſolū vita. quia eſt ꝯtra volun
tatem. ¶ Item ꝑ mortē homo deſinit eſſe
homo. ſed homo in primo ſtatu ſemꝑ vel
let eſſe homo: et nollet eſſe nō hō: nec mor
tuus homo. quia homo nullo modo in ꝑ
mo ſtatu potuit velle nec amare mortem.
īmo odire. quia nihil magis inimicū ho/
mini q̄ mors: nihil magis ꝯtrarians. er/
go mors tunc non habuit locū in natu/
ra hominis: ſed vita. Ergo in ꝑmo ſtatu
erat immortalis: q2 nō debuit habere vl/
lo modo illud quod nō eſt amabile: ſꝫ to/ Homo erat im/ mortal.
taliter odibile et horribile. Igiť tunc nul
lo modo potuit habere mortē niſi ī penā.
et oīs pena eſt ꝯtra voluntatē. ⁊ hō ni/
hil debuit habere ꝯtra ſuā voluntatē: ma
xime mortē: q̄ nō ſolū deſtruit corp⁹: ſed
totū hoīem. Itē ſicut hō nollet mortē. ita
nollet ſenectutē: nec ꝑdere iuuentutē: nec
pulchritudinem corꝑalē: nec fortitudinē Hō nū/ q̄ potu it ſeneſce re.
ſed ſemꝑ vellet conſeruari in ſuo vigore.
q2 maxima miſeria eſt venire ad ſenectutē
Ergo ſequiť ꝙ talis erat natura homis
in ꝑmo ſtatu vt nunq̄ ſeneſceret: nec ꝑde
ret iuuētutē: nec fortitudinē: nec vigorē.
aliter ſeq̄reť ꝙ hō patereť ⁊ haberet aliq̄d
ꝯtra ſuā voluntatē. et ſic patereť penam ⁊
triſticiam. quod fieri non debuit. Nec eſt
de aīalibꝫ brutis ſimile ſicut de hoīe. q̄a
nō hñt aīam īmortalē ⁊ ſemꝑ viuentē et
liberū arbitriū. vñ eis conuenit mors na/

turalis ⁊ ſenectꝰ ⁊ ſeneſcere. ¶ Et ſic ꝯcluſum ē: ꝙ in ṗmo ſtatu ī eternū nō moꝛeretur. ⁊ iō neceſſe ē ꝙ hr̄et aliū locū ꝙ̄ iſtū ī ꝗ tunc habitabat: in ꝗ hō nullaꝫ pateretᷣ alteratiōnē in coꝛꝑe: nullā leſionē: nec caloꝛē: nec frigꝰ: nec aliq̇d hr̄et ꝯ̄ ſuā volūtatē: ſed eēt locꝰ tēperatiſſimꝰ ꝗ ꝯueniret īmoꝛtalitati coꝛꝑis: ꝗ totaliter eēt locꝰ q̇etiſſimꝰ ſine vento: ſine ꝑturbatione aliq̄. Ubi aūt talis ſit locꝰ in terra ad pn̄s relinquitᷣ: ſed ſufficit ꝓbare talē locum eſſe. Itē ex neceſſitate erat eſſe alios cibos et fructus q̇bꝫ hō vteretᷣ: ꝗ ꝯuenirent īmoꝛtalitati coꝛꝑis: ꝗ eēnt tēperatiſſimi. Qualiter aūt eſſet coꝛpꝰ īmoꝛtale: et q̄liter hoc fieret: nimis longū eſſet declarare. ſed ſufficit ſcire ꝙ deꝰ facere potuiſſet ⁊ ſciuiſſet ⁊ voluiſſet: poſtꝙ̄ ita fieri ꝯueniebat. Tn̄ poſſumꝰ dicere ꝙ fiebat tam ꝑ cōplexionē coꝛꝑis tēperatiſſimā: ꝑ quā coꝛpꝰ eēt diſpoſitū ad īmoꝛtalitatē: ꝙ̄ ꝑ ꝟtuteꝫ aīe ꝗ eſt īmoꝛtalꝭ: ꝗ viuificaret coꝛpꝰ in ꝑpetuum: ⁊ daret coꝛpoꝛi vitā indeficienteꝫ. ſicut ip̄a de natura ſua eſt vita indeficiēs creata. ꝗ ꝯſeruaret coꝛpoꝛi ſuā cōplexionē. q̇ ita ꝙ̄tū eſt de ſe pōt viuificare coꝛpꝰ in ꝑpetuū ſicut ꝑ vnū diē: ꝙ̄ etiā ꝑ ꝟtutē et fructū loci illiꝰ temperatiſſimi. Qui autē bene cognoſcit cām: quare ē neceſſe ꝙ nunc coꝛpus moꝛiatᷣ: poterit ſcire modū q̄re nūc moꝛeretᷣ ꝑ oppoſitū.

Q, in ṗmo ſtatu oēs creature obediebant homini. Titulus.ccxxxv.

Ex ṗdicto etiā fundamēto. ſ. ex natura liberi arbitrij ⁊ ipſiꝰ libertatis ꝓbatᷣ ꝙ in ṗmo ſtatu homīs erat obediētia creaturaꝝ. Un̄ poſtꝙ̄ in ṗmo ſtatu nihil erat ꝯ̄ naturā volūtatꝭ ⁊ libertatis ſeu liberi arbitrij hoīs. qꝛ erat totaliter obediēs deo libere ⁊ ſponte ꝙ̄diu ſtabat ī illo ſtatu. ⁊ qꝛ vbi ē libertas volūtatis ſeu libeꝝ arbitriū: ibi eſt naturaliter dn̄iū: impiū: ṗncipatꝰ ⁊ dn̄atio. ⁊ cū inobediētia ſeu rebellio ſit ꝯ̄ dn̄iū: impiū ſeu ṗncipatū. ſeq̇tur ꝙ ī ṗmo ſtatu nl'la erat inobediētia: nulla rebellio ꝯ̄ria. ⁊ per ꝯn̄s erat vera obediētia ⁊ ſubiectio. alitᷣ enī ſequeretᷣ ꝙ libeꝝ arbitriuꝫ in ꝗ eſt dn̄ium: eſſet datū homī in penā ⁊ in triſticiā. Ergo cōcluditᷣ ꝙ oīa inferioꝛa obediebant impio ⁊ dn̄io hoīs: et nihil erat ſibi rebelle ⁊ inobediens. Sicut enī hō ꝗ habebat liberū arbitriuꝫ erat ſub dominio dei et ſub obediētia eiꝰ. ita inferioꝛa ꝗ erāt ſub hoīe: ꝗ nullū habebāt libeꝝ arbitriū. nec ꝑ ꝯn̄s dominiū. deberent eſſe ſub dn̄io ⁊ obedientia hoīs. Solus enī hō ī vniuerſitate creaturaꝝ huiꝰ mūdi habebat dominiū et naturā impandi ⁊ dn̄andi. ergo oīa illa ꝗ nō habebāt dn̄ium nec naturā aptā ad dn̄anduꝫ debebant eſſe ſub dominio. Quare hō debebat dn̄ari omnibꝫ creaturis inferioꝛibꝫ tanꝙ̄ rex et imꝑatoꝛ omnium creaturarū: cui ſolū a deo datum fuerat vt poſſet dn̄ari. Fruſtra enī eſſet dominium vbi nō eſſet obedientia inferiorꝫ. ¶ Item hō in ṗmo ſtatu erat totalitᷣ amicus dei: totaliter obediens deo. qꝛ talis erat ṗmus ſtatꝰ. ergo omia ꝗ dei erāt habebant inclinationē ad hoīeꝫ. ergo nihil poterat eſſe ꝯtra voluntatē hoīs. aliter omnia nō eſſent dei. Ergo ſi hō obediebat totaliter deo. omia que erant ſub hoīe obediebant homini. et faciebāt volūtatē eiꝰ: ¶ Item ꝗ dominatᷣ homini: debet dn̄ari omnibꝫ que ſunt ſub hoīe: et ꝗ ſunt propter hoīem. ſed hō dominabatᷣ homini. qꝛ dn̄abatᷣ ſibi ip̄ſi. erat enī dn̄s ſue ꝓpꝛie voluntatis: et ſui coꝛꝑis: et oīm mēbꝛoꝝ ſuoꝝ. ergo debebat dn̄ari omibꝫ creaturꝭ inferioꝛibꝫ: que ſunt minoꝛes hoīe: ⁊ ſunt ꝓpter hominē. Qui enī dn̄atur vere maioꝛi: debet dn̄ari minoꝛi. Ecce patet qualiter ꝑ naturam liberi arbitrij et libertatꝭ ꝓbantᷣ omēs ꝯditiones ſtatus in ꝗ ṗmo erat homo. Qui ergo bene cognoſcit excellentiā et dignitatē liberi arbitrij: poterit clare videre omia illa ꝗ ꝑtinent ad pꝛimum ſtatū hoīs. qꝛ oīa fundantᷣ in libero arbitrio. ſicut ꝗ bene cognoſcit dignitatē ⁊ excellentiaꝫ regie maieſtatis: cognoſcit omia illa ꝗ ꝑtinent ad ſtatuꝫ regis et ſue dignitatis. Ecce ergo qualiter ꝑ duas vias inuenimꝰ ꝯditiones et ꝓpꝛietates pꝛimi ſtatus: in ꝗ fuit homo ṗmo factꝰ. ſcꝫ tam ꝑ iſtū ſtatū coꝛruptū in ꝗ eſt hō: tam etiā ꝑ oꝛdinem creaturaꝝ: et ꝑ naturā ſtatus in ſequi eſt ſtatus libertatis: in quo nulla erat coꝛruptio nec ꝑuerſitaſ. Sicut autem ꝑ naturā liberi arbitrij ſani ⁊ ꝑfe/

Hoī nihil erat rebelle.

Homo erat totalr obediēs deo

Concludit ꝓpoſitum.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

cti ꝓbanimus ꝯditiões illi⁹ ſtatus.ita e/
cõtrario ꝑ naturã liberi arbitriȷ corrupti
ꝛ ꝑuerſi poſſum⁹ ꝓbare ꝯditiões ſui ſta/
tus.ꝛ q̃ ptinent ad ipm.qꝛ eadẽ eſt ſcien/
tia oppoſitorũ. Cõparem⁹ ḡ iſtos duos
ſtatus iter ſe:ꝛ videam⁹ q̃lis primo erat
homo:et q̃lis mõ eſt.vbi erat ꝑmo et vbi
modo eſt.ꝛ q̃t et quãta bona ꝑdidit:ꝛ q̃t
ꝛ q̃nta mala nũc habꝫ.ꝛ ſic ꝑ iſtũ modum
habebim⁹ verã cognitionẽ de hoĩe:aliter
ignorabimus hoĩem. Ecce igiť quõ cre/
uit ſcientia de hoĩe.qꝛ nunc habem⁹ du/
as ſcientias.vnã de hoĩe ꝑfecto:ꝛ aliãꝫ de
homine corrupto et lapſo.

De origine corruptionis maliq̃ꝫ natu
re hominis.

Titulus.ccxxxvi.

POſt predicta oportet inueſtigare
originẽ corruptiõis ꝛ mali ipſius
nature hoĩs:et quõ intrauit:ꝛ vi
dereq̃s hoĩem fecit talẽ:ꝛ in tali ſtatu ſi/
Tit. ccxxxii. cut modo eſt. Uñ ꝓbatũ eſt ꝙ de⁹ non fe
cit hoĩem talẽ.imo fecit ipm ĩ debito ſta/
tu.ḡ neceſſe eſt vel ꝙ ipſemet hõ fecerit ſe/
ipm talẽ.ſcꝫ ꝙ fecerit ſuã corruptionẽ:ſu
am ꝑditionẽ:ſuũ malũ:vel aliq̃ alia crea/
Tit. ccxxxiiii. tura. Et qꝛ ꝓbatũ eſt:ꝙ nihil poterat no/
cere homini:nec ledere hoĩeꝫ:nec aliquã
violentiã facere cõtra eum:ꝯtra ſuam vo
luntatem:nec ꝯtra ſuã libertatẽ.ḡ neceſſa
rio cõcluditur ꝙ ipſemet hõ voluntarie ꝛ
libere ꝛ ſponte ꝑ ſuam voluntatem. nulla
alia re cogente fecit ſeipm talẽ ꝛ in tali ſta
tu.fecit ſuam corruptionẽ ꝛ ſuũ malum:
et ꝑdidit ſeipm ꝛ ſtatũ primũ bonum:et
Tit. ccxxxv. fecit ſeipm malum. Et quia nos probaui
mus omẽs ꝯditiões primi ſtatus homĩs
ꝑ liberũ arbitriũ:ꝛ rõne voluntatis ꝛ li/
bertatis:et fecimus fundamentũ ꝛ caput
noſtrũ in ipo libero arbitrio.ita ꝙ omnia
debebant homini euenire ratiõe ſue liber
tatis ꝛ voluntatis.ſ.imortalitas:ꝯſerua
tio iuuẽtutis:obediẽtia creaturaꝝ:ꝛ alia
ſupradicta.ita ꝙ nullũ malũ debebat eſſe
in homine ꝯtra ſuam voluntatẽ.ḡ per op
poſituꝫ arguam⁹:ꝙ ſi in homĩe eſt aliq̃d
malũ ꝛ aliqua pena ſeu miſeria:ꝙ ipm li/
berũ arbitriũ ſeu volũtas libera ẽ in cau/
ſa. Ergo neceſſario ꝑmũ malũ fuit ĩ libe/
ro arbitrio ꝛ in voluntate libera. Cum ḡ
in natura homĩs reperiant̃ multa mala ꝛ
multiplex pena et multiplex miſeria et ca/
lamitas ꝛ multus defect⁹:et tamẽ nõ de/
berent eſſe ſm ſtatũ debitũ.qꝛ nõ ꝯueni/
unt ſtatui debito liberi arbitriȷ:ſani ꝛ ꝑfe
cti.ergo ſequit̃ ꝙ ipm liberũ arbitriũ eſt
corruptum ꝛ ꝑuerſum:malũ:deuiatuꝫ et
mutatum in ſuũ ꝯtrariũ. Ergo ſicut dixi
mus ꝙ deus dederat tales ꝯditiões ꝛ ꝓ/
prietates bonas in ꝑmo ſtatu debito.qꝛ
liberum arbitriũ quod eſt bonũ ita exige
bat.dicas ꝑ oppoſitum ꝙ ideo homo ha
bet nunc oppoſitas ꝯditiones:et tot ma
la tam in aĩa q̃ꝫ in corꝑe:tam int⁹ q̃ꝫ ex
tra.qꝛ liberũ arbitriuꝫ ita exigit:ꝛ ita de/
betur ei.ꝛ ꝑ ꝯñs ipm eſt malũ.ꝛ ideo i eo
eſt corruptio et malicia q̃ nõ deberẽt eſſe.
Omĩa debẽt ꝓportionari libero arbitrio
Sic ergo primũ malũ ꝛ ꝑma malicia ſeu
prima corruptio fuit in libero arbitrio et — Prima corruptio fuit ĩ li. arbi.
voluntate libera. Et ſic habemus radicẽ
omniũ malorũ in natura homĩs. Cũ er
go primũ malum in vnoquoq̃ꝫ genere ſit
cauſa omniũ alioꝝ.ſeq̃tur ꝙ maluꝫ liberi
arbitriȷ ſeu voluntatis qd eſt primũ ma/
lum:ſit cauſa oĩm maloꝝ:et ab ipo habẽt
originẽ om̃ia mala:et ꝓpter illud malum
ſunt.ꝛ ſi illud malũ nõ eſſet:nullũ maluꝫ
eſſet. Et qꝛ ipe deus nõ fecit ipm libeꝝ ar
bitriũ malũ nec corruptũ.ergo ſequit̃:ꝙ
ipm libeꝝ arbitriũ fecit ſeipm malũ:ꝛ cor
rupit ſeipm:et nocuit ꝑmo ſibiȷpi. Sic ḡ
voluntas hominis fecit ſeipam malãꝫ li/
bere:ſponte:nullo cogente et voluntarie.
quia aliter fieri nõ potuit.

Q, non ſunt niſi duo mala.ſcꝫ volun/
tarium et inuoluntarium.

Titulus.ccxxxvii.

ET quia nihil põt fieri maius q̃ꝫ
liberũ arbitriũ.ergo ſequitur ꝙ
nullũ mai⁹ malũ:nll'a maior ma
licia:nulla maior corruptio:nulla maior
ꝑuerſitas q̃ꝫ liberi arbitriȷ et voluntatis.
nec ꝑ conſequens maior deformitas ſeu
turpitudo. Et ideo quia libeꝝ arbitrium
facit tantã maliciã:tantã corruptioneꝫ in
ſeipo voluntarie ꝛ ſponte.ſequit̃ ꝙ ẽ odi/
bile:et nullo modo amabile:ꝛ ꝙ iſtud ma
lũ totũ eſt ei imputabile:ꝛ culpa eſt i eo.
qꝛ iſtud malũ eſt voluntariuꝫ.et ꝑ conſe/

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf